

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi varhaiskasvatustalain 22 §:n ja 70 §:n 2 momentin 5 kohdan kumoamisesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/17882/2024

Lausunto 16.7.2024

Pääministeri Orpon hallituksen tavoite keventää kuntien normeja ja siten vahvistaa niiden toimintaedellytyksiä on tärkeä myös yksityisille varhaiskasvatuksen järjestäjille. Sen vuoksi yksityisen varhaiskasvatuksen palvelujentuottajat haluavat lausua asiasta, vaikka lausuntopyyntöä ei meille ole osoitettu.

Varhaiskasvatuksen osalta normien keventäminen suunnataan vain suunnittelu- ja raportointivelvoitteiden keventämiseen. Esityksessä luovutaan paikallisten varhaiskasvatussuunnitelmien laadintavelvollisuudesta ja täydennyskoulutustietojen tallennusvelvoitteesta.

Kannatamme tehtyä esitystä, mutta samalla on todettava, että opetus- ja kulttuuriministeriö on lähtenyt varsin vaatimattomalla tasolla toteuttamaan normien purkua, eikä esitys ole riittävän kunnianhimoinen tavoitteisiin nähden. Varhaiskasvatuksen menot ovat vuosittain kunnissa 3,6 miljardia euroa, joten OKM:n tavoittelema 1,8 milj. euron säästö on mitätön verrattuna vaikkapa Kuntaliiton tavoittelemaan 100 milj. euron säästöön varhaiskasvatuksen normeja purkamalla.

Kuntatalouden yleisnäkymä on kireä ennustettavissa olevalla aikajänteellä. Luopumalla merkittävässä mittakaavassa velvoitteista, jotka lisäävät vähäisesti mitattavissa olevaa laatua, mutta tuottavat kustannuksia tai jäykkyyttä toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen, suomalainen kuntakenttä sekä yksityisen varhaiskasvatuksen toimijat voisivat kohdistaa käytettävissä olevat resurssit paremmin. Tällä olisi suora positiivinen vaikutus varhaiskasvatuksen laatuun kaikkialla Suomessa.

Yksityisen varhaiskasvatuksen esittää, että valmisteluun otettaisiin myös seuraavat ehdotukset:

1. Luovutaan kaikille lapsille erikseen tehtävistä varhaiskasvatussuunnitelmista ja tehdään suunnitelmat vain tehostettua tai erityistä tukea tarvitseville lapsille.

Jatkossa varhaiskasvatuksen opettaja olisi vastuussa siitä, että ryhmällä on toimintasuunnitelma, joka noudattaa varhaiskasvatussuunnitelman perusteita (vrt. perusopetus). KARVIN arvioinnissa ilmeni, että vaikka päiväkotitai ryhmäkohtaisten suunnitelmien laatiminen ei ole lakisääteistä, yksikön toimintasuunnitelma ja ryhmän suunnitelma laaditaan jo nyt suurimmassa osassa päiväkoteja. Vain 10 % päiväkotien henkilöstöstä kertoi, että heillä ei ole ryhmän suunnitelmaa käytössä. Näin aikaa jäisi enemmän lasten kohtaamiseen ja hallinnollinen suunnittelutyö kevenisi.

2. Helpotetaan kelpoisuusvaatimuksia vähintään hallitusohjelmakirjausten mukaisesti.

Väljennetään päiväkodin johtajan kelpoisuutta hallitusohjelman mukaisesti. Lisäksi kumotaan varhaiskasvatuksen opettajan ja varhaiskasvatuksen sosionomin erilliset kelpoisuusehdot YAMK-tutkinnon tulisi tuottaa kelpoisuus varhaiskasvatusyksikön johtajan virkaan. Varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus tulisi palauttaa ennen vuotta 2018 voimassa olleen lainsäädännön mukaiseksi.

3. Annetaan päiväkodeille lisää liikkumavaraa varhaiskasvatuksen ryhmäkoon arviointiin

Jos mitoituksen poikkeamissäädöksiä muutettaisiin sallivampaan muotoon, tulisi sijaistalokunnuksista helpommin hallittavia. Varhaiskasvatuksen mitoitukset ovat nyt hyvin tiukat.

Jotta palvelu voitaisiin toteuttaa joustavasti, mitoituksiin tulisi jättää enemmän päätäntävaltaa paikallisesti ratkaista tarkoituksenmukainen toimintatapa.

4. Huoltajille tulisi säätää velvoite ilmoittaa lapsen päivittäisestä palvelun käytöstä ennalta ilmoitettuun aikaan mennessä kuukausittain. Ilmoittamatta jättämisestä voisi seurata se, että palvelua ei ole velvoite kyseisenä ajankohtana järjestää. Palvelun järjestäminen olisi selkeämpää ja mitoituksellisesti riittävän henkilöstön hallinta nykyistä varmemmalla pohjalla. Toiminnasta tulisi enemmän ennakoitavissa olevaa. Mahdollisuus säästää sijaiskustannuksissa sekä kesäajan toiminnan toteuttaminen olisi paremmin hallittavissa.

Lopuksi haluamme kiittää hallituksen tavoitteita ja kannustamme jatkamaan työtä varhaiskasvatuksen sujuvamman arjen takaamiseksi.

Varhaiskasvattajien verkoston puolesta:

Olli-Pekka Koljonen, Pilke-päiväkodit

Miia Kollin, Norlandia päiväkodit

Sari Saari, Touhula-päiväkodit

Heidi Ruhala, Ankkalampi – Ankdammen